

Програма за опазване на околната среда на Община Шумен с период 2021-2028 г.

ДОКЛАД

за изпълнение на препоръките към предварителния вариант на Програмата

В настоящия доклад са представени корекциите и допълненията, отразени в окончателния вариант на Програма за опазване на околната среда на Община Шумен с период 2021-2028 г. в изпълнение на писмо от Регионална инспекция по околна среда и води гр. Шумен – изх. № УПП-37-(2) от 13.07.2023 г., относно предоставяне на допълнителна информация във връзка с подадено уведомление за изготвяне на програма

№	Констатация	Отговор
1	Не е представена информация за предприятията на територията на Община Шумен класифицирани с рисков потенциал: <i>На територията на общината има действащи предприятия и/или съоръжения, класифицирани като „предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал“ по смисъла на чл. 104, ал. 3 от ЗООС – „Фикосота“ ООД гр. Шумен и „Алкомет“ АД</i>	В ПООС на стр. 155-156 е допълнена следната информация На територията на община Шумен се намират две предприятия, класифицирани с рисков потенциал. ➤ „Фикосота“ ООД, гр. Шумен с предмет на основна дейност производство на твърди, течни и прахообразни миешци и перилни препарати/бизнес юнит НРС/ и хигиенни продукти – пелени, тоалетна хартия и кухненски рула/бизнес юнит НДТ/. Предприятието е класифицирано с нисък рисков потенциал. Съгласно публично достъпната информация на сайта на ИАОС (https://public-seveso.moew.government.bg/enterprises/1860) наличните опасни вещества са:

		<ul style="list-style-type: none"> • Втечнени запалими газове <ul style="list-style-type: none"> ➤ Алкомет АД, с предмет на основна дейност Производство на алуминиев прокат, изделия от алуминий и алуминиеви сплави. Предприятието е класифицирано с нисък рисков потенциал Съгласно публично достъпната информация на сайта на ИАОС (https://public-seveso.moew.government.bg/enterprises/7121) наличните опасни вещества са: <ul style="list-style-type: none"> Втечнени запалими газове, Ацетилен Кислород Нефтопродукти и алтернативни горива: Анхидриден амоняк Смеси на натриев хипохлорит, класифицирани като силно токсични за водните организми H400, Категория 1 (при условие че при отсъствие на натриев хипохлорит сместа не се класифицира като силно токсична за водните организми H400, Категория 1), съдържащи по-малко от 5 % активен хлор и неклассифицирани в никоя от останалите категории на опасност в част 1 от това приложение
2	<p>На стр. 151-152 е представена информация за предприятия, които вече не съществуват, като същевременно не са включени сега действащи промишлени предприятия: „Голям процент заети</p>	<p>В ПООС на стр. 153-155 е коригирана и допълнена следната информация</p> <p>Икономическата активност в община Шумен е</p>

има в производството на храни и напитки. По големи предприятия от тази икономическа дейност са „Карлсберг – България“ АД – Логистичен център, „Меггле България“ ЕООД – Шумен – производство на млечни продукти, „Домейн бояр“, специализирана в производство на вина и спиртни напитки, осъществява износ за международните пазари на базата на сключени договори за износ на вино в Русия, Англия, Скандинавските страни, Пивоварна „Шуменско пиво“, част от „Карлсберг – България“ АД – дружеството е специализирано в производството на бира, „Тропик“ АД за преработка на плодове и зеленчуци, „Ризов“ ООД за производство на консерви.

съсредоточена основно в гр. Шумен и землището му, в качеството му на обслужващ областен и общински център. Определящ отрасъл за общината е леката промишленост, представена основно от преработваща, хранително – вкусова, текстилна, шивашка и строителство.

Значителни по размер инвестиции са насочени към по-големите, структуроопределящи предприятия в община Шумен. Някои от по-значимите за икономиката фирми са:

„Алкомет“ АД е най-големият български производител на алуминиеви валцови и пресови продукти и единствена специализирана в производството на алуминиев прокат и изделия от алуминиеви сплави – домакинско, обмазано, техническо и опаковъчно фолио, финсток, алуминиеви листи и ленти

"Фикосота холдинг" - производство и търговия на: електрически бойлери, бойлери с индиректно нагряване и електрически отоплителни уреди за дома (през "Теси"); хигиенни и санитарни продукти, почистващи и перилни препарати (през „Фикосота синтез“), храни (през "Итал фууд")

„ТЕСИ“ ООД е компания, която има пет завода – три в Шумен и два в Смядово. ТЕСИ е най-големият български и водещ европейски производител на електрически бойлери, бойлери с индиректно нагряване и отоплителни уреди за

дома

„Херти“ АД е специализирана в производството на алуминиеви, пластмасови и композитни капачки и дозатори за алкохолната и винената индустрия; лакиране и литография върху метални листи; термосвиваеми капсули за винени бутилки; производство на алуминиеви контейнери; производство на капачки за буркани; производство на бутилиращи машини.

“Лавена” АД Дружеството отглежда около 200 дка насаждения от дългогодишни култури на собствена земя, като намеренията са те да станат около 500 дка. В момента се осъществява съвместна дейност с кооперации, сдружения, земеделски стопани за отглеждане на необходимата суровина. Друго направление в дейността на дружеството е производството на лекарствени средства. Произвежданите лекарства са течни и мазилкови. Добри перспективите за развитие съществуват и в областта на ароматерапията. В козметиката дружеството следва световните тенденции – преминава към натурални продукти, които постепенно изместват синтетичните компоненти. Основните износни стоки са етерични масла и лекарства.

“Мадара” АД Фирмата е основана през 1958 г. и има дългогодишен опит в производството на товари

автомобили, задни и предни двигателни мостове за товарни автомобили, автобуси, тролейбуси, земеделски и пътностроителни машини, зъбни колела и валове, стоманени и чугунени отливки, изковки, ресори, щампи, инструменти и инструментална екипировка. През 1991 г. КТА „Мадара“ е преобразувано в акционерно дружество, а през 1999 г. комбинатът е приватизиран и 85% от него стават собственост на компанията SFK Ltd. Дружеството преминава през процеси на силно редуциране на персонала и реструктуриране на изделията.

“Хан Омуртаг” АД производство на фаянсови и теракотни плочки и стенни пана. Продуктовото портфолио на KAI Group обхваща широка гама от керамични плочки, глазирани и неглазирани гранитогрес и декоративни елементи в различни размери и разнообразен дизайн

МЕТАЛ ЕАД. Основната дейност на МЕТАЛ ЕАД е производство на специализирани палети с приложение в автомобилната индустрия, за компании като TOYOTA, ConTeyor, SKF, Alcomet и др., както и други нестандартни метални конструкции и стандартни палети.

„ВИАС“ ЕООД - производство на алуминиеви и PVC профили

„Енпай Трансформърс Компонентс България“ ЕООД - производство на електромагнитни ядра (трансформатори),

части и елементи за електрически двигатели, генератори и трансформатори

„САРК БЪЛГАРИЯ“ АД – производство на медни кабели

„Камбро Озай БГ“ ЕООД - производство на пластмасови, композитни и ламинирани изделия и елементи за бита, оборудване и съоръжения за търговски обекти, ресторанти, кораби и хранително-вкусовата промишленост, монтаж на електрически продукти

„Ваком МП“ ООД Дейността на компанията включва производство и търговия на млечни продукти. През 2011 Ваком МП купува 100% от капитала на Сердика-Шумен 2006.

„Карлсберг България“ АД . Дружеството е с предмет на дейност производство на пиво. Дружеството е правоприемник на „Шуменско пиво“ АД.

„Диавена“ ООД – производство на рибни консерви

„ВИА ФИНАНС“ ООД - преработка на мляко и производство на млечни продукти

“Камчия” ЕАД - производство, изкупуване и преработка на птици, птиче месо и яйца; производство на фуражно зърно и комбинирани фуражи; производство и преработка на селскостопанска продукция

ДП “Кабижок” е една от най-големите фирми в аграрния

сектор в общината. Добри резултати са постигнати в зърнопроизводството и животновъдството. В своята стратегия фирмата залага на иновации – въвеждане на нови продукти /нови култури/ – биохумус и лавандулов разсад. По отношение на животновъдството основната цел е поддържане на генофонда на коне, свине и овце. Основна насока в дейността е развитието на племенното коневъдство и овцевъдството, както и запазването на автохтонни породи говеда и овце в съществуващия тук генетичен резерват.

ДП “Експериментална база” към Земеделски институт – Шумен - в демонстративните ферми се отглеждат: биволи, говеда за мляко, овце млечно направление и свине. Осъществява методическо ръководство на национално ниво на подотраслите биволовъдство и свиневъдство и на регионално равнище - по говедовъдство и овцевъдство. В областта на растениевъдството научните проекти са свързани с биологията, селекцията и растителната защита на захарно, крмно, салатно цвекло, сорго за зърно, суданка и соргосуданкови хибриди за зелена маса. Особено място заемат растителните технологии, развитието на биотехнологиите и интегрираните биоecологични системи за борба с вредителите. Разполага със специализирани лаборатории по тъканни култури, за окачествяване на фуражите, лаборатория за физико-химичен състав на месото, лаборатория по фитопатология, цитологична

		лаборатория, лаборатория по почвознание и технологична лаборатория.											
3	<p>Не са разгледани източниците на емисии от промишлеността на територията на общината: Посочено е изпълнението на мерките, заложиени в плана за действие към предходната Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2018-2022 г. Отбелязваме, че към датата на входиране на настоящата Програма, Община Шумен има Приета с Решение № 917 по протокол №45 от 23.02.2023 г. на ОС нова „Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2023-2027 г.</p>	<p>В ПООС на стр. 34. е коригирана и допълнена следната информация</p> <p>Емисии от промишлени предприятия</p> <p>Съгласно „Програма за намаляване на нивата на замърсяване по показател фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период 2023-2027 г., промишлеността в Община Шумен не причинява съществено замърсяване на атмосферния въздух. Максималната средногодишна концентрация причинена от промишлеността е 2.16 µg/m³ в района на „Хан Омуртаг“. В пункта на наблюдение средногодишната концентрация на ФПЧ10 за 2021, причинена от промишлеността е 0.023µg/m³.</p> <p>За периода след 2017г. в качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Община Шумен са настъпили съществени положителни промени.</p> <p><i>Таблица 1 Емисии и средногодишни концентрации на ФПЧ10 µg/m³ през 2017г и 2021г.</i></p> <table border="1" data-bbox="1043 1219 2018 1356"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Източник</th> <th rowspan="2">Емисии t/y</th> <th colspan="2">СГК концентрации на ФПЧ 10 µg/m³</th> </tr> <tr> <th>в пункта</th> <th>максимална</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Източник	Емисии t/y	СГК концентрации на ФПЧ 10 µg/m ³		в пункта	максимална				
Източник	Емисии t/y	СГК концентрации на ФПЧ 10 µg/m ³											
		в пункта	максимална										

	2017	2021	2017	2021	2017	2021
индустрия	18.6	14.5	0.07	0.02	3.25	2.16
бит	87.6	72.99	10.65	3.81	15.3	9.15
транспорт	150.5	153.1	8.4	8.72	23.5	25.9
Общо с фон	-	-	30.8 34.0*	22.5 24.7*	42.9	35.9

*измерено в пункта на наблюдение

Източник: „Програма за намаляване на нивата на замърсяване по показател фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период 2023-2027 г.

Данните в таблица 14 показват, че промишлеността не е фактор за КАВ. Отделянето на емисиите става във височина и концентрациите които те причиняват са незначителни.

В ПООС на стр. 37-38 е представена информация за Програма за намаляване на нивата на замърсяване по показател фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период 2023-2027 г. Информацията е допълнена:

Възможни мерки в отделните сектори

Мерки в сектор битовото отопление

- подмяна на печки на дърва и въглища с екологични алтернативи,
- разширяване на газопреносната мрежа.
- използване на суха дървесина за отопление от домакинствата

Мерки за намаляване емисиите на ФПЧ10 от транспорта

- ограничаване на транзитния и прекъснат трафик през централната градска част – създаване на зони с ниски емисии
- повишаване на екологичния клас на автотранспорта
- намаляване на средногодишния пробег и принудителния престой на МПС, чрез развитие, оптимизиране организацията на транспорта и повишаване на привлекателността на обществения градски транспорт.
- създаване / разширяване на условията за ползване на велосипеди и тротинетки

Мерки за намаляване на емисиите на ФПЧ10 от вторичен унос/ресуспензия

- миенето и машинното метене на уличните платна

		<ul style="list-style-type: none"> • подобряване на състоянието на пътната настилка. • премахване на „калните петна“ в междублокови и други обществени пространства • контрол за предотвратяване на паркирането в зелени площи <p><u>Мерки за намаляване на ФПЧ10 от неорганизираните емисии</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • контрол и налагане на санкции на строителни или ремонтни дейности замърсяващи атмосферния въздух • контрол и налагане на санкции за изгаряне на отпадъчни материали и др. <p><u>Мерки за контрол на емисиите на ФПЧ10 от промишлените предприятия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Създаване на база данни от контролни и собствени измервания на емисиите отделяни от промишлените предприятия
4	<p>По отношение на опазване на водите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • На стр. 57, т. 3.7 да се премахнат словосъчетанията „недостатъчни диаметри“ 	<p>В ПООС на стр. 58 е коригирана информацията, като са премахнати словосъчетанията</p> <p>Населените места в община Шумен, с изключение на гр.</p>

<p>и „септични кладенци“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Във връзка със системните нарушения на екологичното законодателство при управление на акумулираните обеми инфилтрат в РДНО – Шумен, да се опишат предприетите действия до момента и да се набележат мерки за изпълнение и мониторинг за програмния период, с цел недопускане на отрицателно въздействие върху водите на р. Голяма Камчия, при обилни атмосферни валежи и ниски сезонни температури.	<p>Шумен и частично на с. Мадара, са без изградена канализация. Канализацията, изградена в с. Мадара се зауства без пречистване. В останалите села няма изградена канализация и пречиствателни съоръжения. Масово в населените места се използват септични и попивни ями, което води до влошаване на качествата на питейните води</p> <p>В ПООС на стр. 65-66 е допълнена информацията</p> <p>РДНО-Шумен замърсява дере, приток на р. Камчия с инфилтратни води. Липсата на пречиствателно съоръжение за инфилтратни води и формирането на големи обеми повърхностно замърсени/инфилтратни води, поставя трудности пред оператора за обратната циркулация с наличната система, най-вече при обилни атмосферни валежи и ниски температури. Предприети са мерки за предотвратяване замърсяването на дерето, приток на р. Камчия.</p> <p>От 01.03.2023 г. на отливния канал е монтирано измервателно устройство. Към 31.05.2023 г. количеството на преминалия смесен поток дъждовни води и инфилтрат, изтичащ от клетка №3 е 1633 куб.м.</p> <p>В момента клетка №3, която не е запълнена с отпадъци, се</p>
--	---

използва като буферен резервоар. Ретензионния обем на клетката е 2500 куб. метра (по проектни данни от 2008 г.).

В началото на 2023 г. започва изграждане на допълнителен стоманобетонен резервоар с полезен обем 416 куб. метра и утаечен обем 42 куб.м. Новият резервоар е с размери 16,60x10,60 м с ограждащи стени от 30 см, височина 3,5 м. и утаечен канал по дъното на едната надлъжна страна. Той е ситуиран така, че максимално да се използва съществуващата площадка без да се нарушава експлоатационната схема и без да се засягат съществуващите комуникации.

За да се осигури обща и автономна работа на резервоарите, към съществуващата експлоатационна схема са проектирани две шлюзови шахти (смукателна и вливна). Те също ще са стоманобетонени.

Смукателната шахта обединява и респективно разделя обемите на двата резервоара и дава възможност помпите да засмукват винаги от общия обем. Тя е разположена непосредствено до съществуващия резервоар. Тя ще е с размери 2,60x2,60 м със стоманобетонени стени с дебелина 30 см и дълбочина 4,2 м.

Вливната шахта обединява/разделя инфилтратата от всяка работеща клетка на депото и го разпределя към двата

резервоара. Предвижда се с размери 2,60x2,60 м със стоманобетонени стени с дебелина 30 см и дълбочина 2,0 м .

В шахтите ще се монтират „F“ шлюзови затвори за фланци. В смукателната шахта ще се монтират и двата смукателни коша. За по-добра експлоатация над смукателните тръбопроводи ще се монтира стоманена рамка за верижни макари до 500 кг. и осигурителни вериги. Резервоарът и шахтите ще се облицоват отвътре с EPDM мембрана 2 мм на лепене. Отвън страните ще се обмажат с битумен грунд.

Тъй като количеството и съставът на отпадъчните води в Регионално депо, кв. Дивдядово силно зависят от количеството на падналите дъждовни води Община Шумен проучва възможности за прилагане на съвременни технологии и методи за обезвреждането им. Планираме до края на 2023 г. да се възложи прединвестиционно проучване (ПИП) и да се изготви идеен проект за трайно решаване на проблема с обезвреждането на инфилтратата, включително изграждане на локално пречиствателно съоръжение.

На стр. 178 е допълнен анализа на силни и слаби страни, възможности и заплахи в община Шумен:

Компонент води- Слаби страни - РДНО-Шумен замърсява

дере, приток на р. Камчия с инфилтратни води.

Възможности - Изграждане на допълнителен резервоар и локално пречиствателно съоръжение на РДНО Шумен с цел предотвратяване замърсяването на р. Камчия.

На стр. 199 В ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ към Програмата, към Стратегическа цел 2: Подобряване на състоянието и развитието на инфраструктурата, свързана с опазване на околната среда, Специфична цел 2: Да се развие системата за управление качеството на водите са добавени нови мерки:

36. Изграждане на допълнителен стоманобетонен резервоар на РДНО-Шумен за събиране на инфилтратните води

37. Изготвяне на прединвестиционно проучване (ПИП) и идеен проект за трайно решаване на проблема с обезвреждането на инфилтратите на РДНО – Шумен. Изграждане на локално пречиствателно съоръжение.